

nano ტექსტური რედაქტორი

სარჩევი

1. nano რედაქტორის გახსნა და ფაილებთან მუშაობა

1.1. nano-ს გაშვება

1.2. ახალი ფაილის შექმნა

1.3. არსებული ფაილის გახსნა

2. ტექსტის რედაქტირება

2.1. ტექსტის ჩაწერა და წაშლა

2.2. კურსორის მართვა

2.3. ხაზების წაშლა

3. ფაილის შენახვა და დახურვა

3.1. ფაილის შენახვა

3.2. nano-დან გასვლა

3.3. შენახვა სხვა სახელით

4. ძიება და ჩანაცვლება

4.1. ტექსტის ძიება

4.2. ტექსტის ჩანაცვლება

5. კოპირება, ამოჭრა და ჩასმა

5.1. ტექსტის მონიშვნა

5.2. ამოჭრა და ჩასმა

5.3. კოპირება

6. დამხმარე ფუნქციები

- 6.1. ხაზის ნომრების ჩვენება
- 6.2. კურსორის პოზიციაზე გადასვლა
- 6.3. გამართვა (Justify)

შესავალი

nano არის მარტივი და მოსახერხებელი ტექსტური რედაქტორი ლინუქსის ტერმინალისთვის. ის განსაკუთრებით შესაფერისია დამწყებთათვის, რადგან მისი ინტერფეისი ინტუიციურია და ყველა ძირითადი ბრძანება ეკრანის ქვედა ნაწილში არის ჩამოთვლილი. nano იდეალურია კონფიგურაციული ფაილების რედაქტირებისთვის, სკრიპტების შესაქმნელად და ყოველდღიური ტექსტური სამუშაოებისთვის.

Ubuntu 18.04-ში nano უკვე დაინსტალირებულია სისტემურად, ამიტომ შეგიძლიათ დაუყოვნებლივ დაიწყოთ მუშაობა. nano-ს გამოიყენებთ ბრძანებით, რომელიც იწყება Ctrl კლავიშით (ეკრანზე გამოსახულია ^ სიმბოლოთი).

1. nano რედაქტორის გახსნა და ფაილებთან მუშაობა

1.1. nano-ს გაშვება

nano-ს გასახსნელად ტერმინალში უბრალოდ აკრიფეთ:

```
nano
```

ეს გახსნის ცარიელ რედაქტორს, სადაც შეგიძლიათ დაიწყოთ წერა. ეკრანის ქვედა ნაწილში დაინახავთ ხშირად გამოყენებად ბრძანებებს.

1.2. ახალი ფაილის შექმნა

ახალი ფაილის შესაქმნელად, nano-ს გახსნისას მიუთითეთ ფაილის სახელი:

```
nano myfile.txt
```

თუ ასეთი ფაილი არ არსებობს, nano შექმნის მას როცა შეინახავთ. თუ უკვე არსებობს, გაიხსნება რედაქტირებისთვის.

1.3. არსებული ფაილის გახსნა

უკვე არსებული ფაილის გასახსნელად, უბრალოდ მიუთითეთ მისი სახელი:

```
nano /home/user/documents/notes.txt
```

შეგიძლიათ გამოიყენოთ როგორც სრული ბილიკი, ასევე ფარდობითი ბილიკი. მაგალითად, თუ უკვე იმ საქალალდეში ხართ სადაც ფაილია:

```
nano notes.txt
```

2. ტექსტის რედაქტირება

2.1. ტექსტის ჩაწერა და წაშლა

nano-ში ტექსტის ჩაწერა უბრალოა - უბრალოდ დაიწყეთ აკრეფა. კლავიატურაზე რაც აკრიფავთ, ის ეკრანზე გამოჩენდება.

ტექსტის წასაშლელად გამოიყენეთ:

- Backspace - კურსორის წინ მდებარე სიმბოლოს შლის
- Delete - კურსორის ქვეშ მდებარე სიმბოლოს შლის

2.2. კურსორის მართვა

კურსორის გადასაადგილებლად შეგიძლიათ გამოიყენოთ:

- ისრების კლავიშები - მარცხნივ, მარჯვნივ, ზევით, ქვევით
- Home - ხაზის დასაწყისში გადასვლა
- End - ხაზის ბოლოში გადასვლა
- Ctrl + A - ხაზის დასაწყისში გადასვლა
- Ctrl + E - ხაზის ბოლოში გადასვლა
- Ctrl + Y - ერთი გვერდით ზემოთ
- Ctrl + V - ერთი გვერდით ქვემოთ

2.3. ხაზების წაშლა

მთელი ხაზის წაშლელად:

- **Ctrl + K** - წაშლის მიმდინარე ხაზს და ათავსებს ბუფერში (ამოჭრა)

რამდენიმე ხაზის წაშლელად, უბრალოდ რამდენჯერმე დააჭირეთ **Ctrl + K**-ს.

3. ფაილის შენახვა და დახურვა

3.1. ფაილის შენახვა

ფაილის შესანახად გამოიყენეთ:

- **Ctrl + O** (O როგორც Output)

შემდეგ:

1. ქვედა ნაწილში გამოჩენდება "File Name to Write:" და მიმდინარე ფაილის სახელი
2. თუ სახელი სწორია, დააჭირეთ **Enter**-ს
3. თუ გინდათ სხვა სახელით შენახვა, წაშალეთ ძველი სახელი, ჩაწერეთ ახალი და დააჭირეთ **Enter**-ს

3.2. nano-დან გასვლა

nano-დან გასასვლელად:

- **Ctrl + X**

თუ ცვლილებები არ შეინახეთ, nano კითხავს: "Save modified buffer?" (შეინახოთ ცვლილებები?)

- დააჭირეთ **Y** (Yes) შესანახად
- დააჭირეთ **N** (No) შენახვის გარეშე გასასვლელად
- დააჭირეთ **Ctrl + C** დასაბრუნებლად რედაქტორში

3.3. შენახვა სხვა სახელით

სხვა სახელით შესანახად:

1. დააჭირეთ **Ctrl + O**
2. წაშალეთ მიმდინარე სახელი და ჩაწერეთ ახალი

3. დააჭირეთ Enter-ს

ეს შეინახავს ფაილს ახალი სახელით, მაგრამ ძველი ფაილი დარჩება ხელუხლებელი.

4. ძიება და ჩანაცვლება

4.1. ტექსტის ძიება

ტექსტის მოსაძებნად ფაილში:

- დააჭირეთ **Ctrl + W** (W როგორც Where is)
- ჩაწერეთ საძიებო ტექსტი
- დააჭირეთ **Enter-ს**

კურსორი გადავა პირველ დამთხვევაზე. შემდეგი დამთხვევის მოსაძებნად:

- დააჭირეთ **Ctrl + W** და შემდეგ **Enter-ს** (იგივე საძიებო ტექსტი გამოიყენება)
- ან დააჭირეთ **Alt + W**

4.2. ტექსტის ჩანაცვლება

ტექსტის ჩანაცვლებისთვის:

- დააჭირეთ **Ctrl + ** (backslash)
- ჩაწერეთ საძიებო ტექსტი და დააჭირეთ **Enter-ს**
- ჩაწერეთ ახალი ტექსტი (რითაც უნდა ჩანაცვლდეს) და დააჭირეთ **Enter-ს**
- nano კითხავს თითოეული დამთხვევისთვის:
 - Y - ამ დამთხვევის ჩანაცვლება
 - N - ამ დამთხვევის გამოტოვება
 - A - ყველა დამთხვევის ჩანაცვლება
 - Ctrl + C - ოპერაციის გაუქმება

5. კოპირება, ამოჭრა და ჩასმა

5.1. ტექსტის მონიშვნა

ტექსტის მოსანიშნად:

1. გადაიტანეთ კურსორი მონიშვნის საწყის წერტილზე
2. დააჭირეთ **Ctrl + 6** (ან **Alt + A**) - ეს დაიწყებს მონიშვნას
3. გადაიტანეთ კურსორი ისრების გამოყენებით სასურველ წერტილამდე
4. მონიშნული ტექსტი განსხვავებულად გამოიყურება (ჩვეულებრივ შებრუნებულია)

5.2. ამოჭრა და ჩასმა

ტექსტის ამოსაჭრელად:

1. მონიშნეთ ტექსტი (როგორც ზემოთ აღწერილია)
2. დააჭირეთ **Ctrl + K** - ეს ამოიჭრის მონიშნულ ტექსტს

ან მთელი ხაზის ამოსაჭრელად უბრალოდ დააჭირეთ **Ctrl + K** (მონიშვნის გარეშე).

ამოჭრილი ტექსტის ჩასასმელად:

- დააჭირეთ **Ctrl + U** იმ ადგილას, სადაც გინდათ ჩასმა

5.3. კოპირება

nano-ში კოპირება ცოტა განსხვავებულია:

1. მონიშნეთ ტექსტი **Ctrl + 6**-ით
2. დააჭირეთ **Alt + 6** - ეს კოპირებს ტექსტს მონიშვნის გაუქმების გარეშე
3. გადაიტანეთ კურსორი სასურველ ადგილას
4. დააჭირეთ **Ctrl + U** ჩასასმელად

6. დამხმარე ფუნქციები

6.1. ხაზის ნომრების ჩვენება

ხაზის ნომრების ჩვენება/დამალვა:

- დააჭირეთ **Alt + #** (ან **Alt + Shift + 3**)

ეს ძალიან სასარგებლოა კოდის რედაქტირებისას ან როცა გინდათ სწრაფად იპოვოთ კონკრეტული ხაზი.

6.2. კურსორის პოზიციაზე გადასვლა

კონკრეტულ ხაზზე გადასასვლელად:

- დაჭირეთ **Ctrl + _** (underscore, ანუ **Ctrl + Shift + -**)
- ჩაწერეთ ხაზის ნომერი
- დაჭირეთ **Enter**-ს

ან კონკრეტულ სიმბოლოზე გადასასვლელად:

- დაჭირეთ **Ctrl + _**
- ჩაწერეთ ხაზის ნომერი, შემდეგ კომა, შემდეგ სვეტის ნომერი (მაგ: 15,23)
- დაჭირეთ **Enter**-ს

6.3. გამართვა (Justify)

პარაგრაფის გამართვისთვის (ტექსტის გასწორება მითითებული სიგრძის მიხედვით):

- დაჭირეთ **Ctrl + J**

ეს გამოსადეგია გრძელი ტექსტების რედაქტირებისას, რათა ხაზები არ იყოს ძალიან გრძელი.

სასარგებლო რჩევები

რჩევა 1: დახმარების მენიუ ნებისმიერ დროს შეგიძლიათ დაჭიროთ **Ctrl + G** დახმარების საპოვნელად. ეს გახსნის სრულ სის ყველა ხელმისაწვდომი ბრძანებისა.

რჩევა 2: მრავალი ფაილის ამოჭრა/კოპირება როცა რამდენჯერმე დაჭერთ **Ctrl + K**-ს (ამოჭრა), ყველა ამოჭრილი ხაზი გროვდება. შემდეგ ერთი **Ctrl + U**-თი ყველას ერთად ჩასვამთ.

რჩევა 3: მაუსის მხარდაჭერა თუ თქვენს ტერმინალს აქვს მაუსის მხარდაჭერა, შეგიძლიათ კლიკით გადაიტანოთ კურსორი და მონიშნოთ ტექსტი მაუსით.

რჩევა 4: სარეზერვო ასლები nano ავტომატურად ქმნის სარეზერვო ასლებს (backup files). ფაილის შენახვისას ძველი ვერსია ინახება სახელით რომელიც მთავრდება **~** (tilde). მაგალითად, **myfile.txt** ს ძველი ვერსია იწოდება **myfile.txt**.

რჩევა 5: დიდი ფაილები დიდ ფაილებთან მუშაობისას გამოიყენეთ **Ctrl + C** მიმდინარე პოზიციის სანახავად. ეს გაჩვენებთ რომელ ხაზზე და სვეტში ხართ.

რჩევა 6: რედაქტირება sudo-ით თუ გჭირდებათ სისტემური ფაილის რედაქტირება (რომელიც საჭიროებს root უფლებებს):

```
sudo nano /etc/hosts
```

აუცილებლად გახსოვდეთ sudo-ს გამოყენება, წინააღმდეგ შემთხვევაში ვერ შეინახავთ ცვლილებებს.

რჩევა 7: კონფიგურაციის ფაილი nano-ს შეგიძლიათ მოარგოთ შექმნით `~/.nanorc` ფაილს. აქ შეგიძლიათ დააყენოთ ფერების სქემები, ავტომატური შეწყობა და სხვა პარამეტრები.

რჩევა 8: სინტაქსის გამოკვეთა nano-ს გააჩნია სინტაქსის გამოკვეთა ბევრი პროგრამირების ენისთვის. როცა გახსნით ფაილს `.py`, `.sh`, `.html` ან სხვა გავრცელებული გაფართოებით, nano ავტომატურად გამოავლენს და გამოკვეთს სინტაქსს.

შეჯამება

nano არის ძლიერი, მაგრამ მარტივი ტექსტური რედაქტორი, რომელიც იდეალურია როგორც დამწყებთათვის, ასევე გამოცდილი მომხმარებლებისთვის. მთავარი ბრძანებები რომლებიც უნდა დაიმახსოვროთ:

- **Ctrl + O** - ფაილის შენახვა
- **Ctrl + X** - გასვლა
- **Ctrl + W** - ძიება
- **Ctrl + K** - ხაზის ამოჭრა
- **Ctrl + U** - ჩასმა
- **Ctrl + B** - მონიშვნის დაწყება
- **Ctrl + G** - დახმარება

გახსოვდეთ, რომ ყველა ბრძანება ნაჩვენებია ეკრანის ქვედა ნაწილში, სადაც `^` სიმბოლო ნიშნავს **Ctrl** კლავიშს. მაგალითად, `^X` ნიშნავს **Ctrl + X**.

nano-ს რეგულარული გამოყენებით სწრაფად მოიპოვებთ უნარ-ჩვევებს და აღმოაჩენთ რომ ეს არის ერთ-ერთი ყველაზე მოსახერხებელი ხელსაწყო

ტერმინალში სწრაფი ტექსტური რედაქტირებისთვის. ნუ შეგეშინდებათ ექსპერიმენტისა - nano ძალიან მეგობრულია დამწყებთათვის და ცოტა პრაქტიკით უკვე კომფორტულად იმუშავებთ მასში.